

Tisková zpráva občanských sdružení Praguewatch a Klub Za starou Prahu

Protest proti demolici: Na demonstraci vystoupí děkan FF UK i architekt Lábus

- v úvodu informace o průběhu shromáždění
- dále informace k celé kauze + kontakty
- příloha v závěru dokumentu: odpovědi na často zmiňované argumenty zastánců demolice

Praha – V úterý 7. 6. 2011 od 17.00 hodin proběhne na Václavském náměstí při vyústění Opletalovy ulice protestní shromáždění proti demolici domu čp. 1601 na rohu Václavského náměstí a Opletalovy ulice.

Na shromáždění vystoupí řečníci z řad významných architektů, historiků umění i zástupců Univerzity Karlovy. Účast na shromáždění přislíbili mimo jiné **děkan Filozofické fakulty UK Michal Stehlík**, přední český **historik umění Jan Royt**, prezident českého komitétu **Mezinárodní rady pro památky a sídla (ICOMOS) Jan Štulc** nebo **architekt Ladislav Lábus**. Celá demonstrace bude ukončena před 18. hodinou symbolickým položením svíček za zbytečně zbořené domy v památkové rezervaci.

Prolomení limitů v památkové rezervaci

*„Samotný dům je kvalitní, je dílem významného architekta z významné epochy české architektury a navíc je úplně zdravý,“ vypočítává **Jakub Bachtík** z Klubu Za starou Prahu důvody, proč by nemělo k demolici dojít. Organizátoři protestu z řad Klubu a občanského sdružení Praguewatch ale zároveň upozorňují, že jejich protest se týká vážnějšího problému, než je zkáza jednoho domu: „Dům stojí v památkové rezervaci chráněné organizací UNESCO a měl by tedy být pod nejpřísnější památkovou ochranou. Jenže jak se ukázalo, v Praze památková rezervace ani UNESCO nic neznamenalí,“ říká jednatel Klubu Za starou Prahu **Richard Biegel** a upozorňuje, že celá kauza do budoucna otevírá cestu dalším demolicím: „Bojím se, že se zbouráním tohoto domu dojde k prolomení limitů developerské těžby v památkové rezervaci. Když status rezervace nic neznamenal tady, nebude mít váhu ani u stovek dalších památek, které jsou pod její ochranou.“*

Problém, na který má demonstrace upozornit, tedy není jen náhodný výstřelek, ale dlouhodobé selhávání celého systému. *„Podobné kauzy by se neodehrávaly, kdyby měla Praha jasná pravidla pro svůj rozvoj a pro ochranu svých památek. Nic takového ale neexistuje. Například o kvalitě bouraného domu se spekuluje až po tom, co je dávno vydáno povolení k demolici,“ vysvětluje **Martin Veselý** z Praguewatch. Veselý pak připomíná další aktuální kauzy, jako Nákladové nádraží Žižkov, mrakodrap Crystal Prague na Vinohradech nebo obchodní centrum Galerie Stromovka na Letné. „Všechny mají podobný scénář: developer s městem upečou velkolepý projekt, který pak prosazují navzdory odborníkům i překvapené veřejnosti. Město prostě nezvládá starost o veřejný zájem,“ shrnuje Veselý.*

Neblahému vývoji památkové péče v Praze navíc přispívají i podivná rozhodnutí Magistrátu, respektive jeho památkového odboru vedeného Janem Kněžínkem. Klub za starou Prahu už dříve upozornil, že rozhodnutí Magistrátu o demolici na Václavském náměstí provázejí vážné pochybnosti:

Magistrát například do svého stanoviska místo vlastních argumentů doslovně zkopíroval rozsáhlé pasáže z vyjádření investora, který bourání domu požaduje. *“Kauza na Václavském náměstí přitom zdaleka není prvním případem, ve kterém dal Magistrát přednost zájmům investora, před názorem památkářů a veřejnosti,”* upozorňuje **Marek Veselý**.

Organizátoři protestu také upozorňují, že celý systém selhává už v tom nezákladnějším: v komunikaci s veřejností. Ta se totiž o plánech radnice a developerů většinou dozvídá, až když je vše dávno schváleno. *„Všichni se ohánějí tím, že Praha nemá být skanzen, ale musí se rozvíjet. Jenže o tom rozvoji se nikdy nediskutuje, rozvoj rovná se prostě plán developera. Podle mě ale Pražané mají právo vyjádřit se k tomu, jak by mělo například Václavské náměstí vypadat,”* myslí si **Jakub Bachtík**. *„Pokud by projekty, jako je ten na Václavském náměstí, vznikaly v rámci veřejných soutěží a diskusí, nemusely by vznikat žádné demonstrace,”* dodává Bachtík.

Protestní shromáždění nebude jedinou akcí, která se na záchranu domu chystá. Lidé z Klubu Za starou Prahu a Praguewatch jsou přesvědčeni, že jde o hodně, o čemž svědčí i mimořádná odezva na kauzu ze strany Pražanů (**text veřejného protestu** publikovaného na <http://www.zastarouprahu.cz/protest/>, dosud podepsalo přes 7600 lidí!). I když je rozhodnutí ministra definitivní, několik kroků na záchranu domu ještě zbývá. *„Dům navrhne na kulturní památku, rozhodně není bez šance,”* vyjmenovává **Richard Biegel** jeden z kroků, *„na celou kauzu také upozorníme UNESCO. A samozřejmě se také pokusíme přesvědčit Prahu 1, aby demolici nevydala povolení,”* pokračuje Biegel.

Se svými nápady pak mohou přijít i Pražané: *„Máme v záloze nápady na další vlastní akce. Budeme ale rádi za každou iniciativu od všech, kterým osud domu na rohu Opletalovy ulice a Václaváku a pražského centra jako takového není lhostejný,”* říká **Martin Veselý** z Praguewatch. *„Ukazuje se zkrátka, že pražská památková rezervace není nic samozřejmého a že záleží také na aktivitě Pražanů, jestli se zasadí o její fungování. Byla by velká škoda, kdyby historická Praha změnila v bezduchou směs turistického skanzenu a komerčně-administrativních zón s fádni, nenápaditou architekturou,”* uzavírá Veselý.

Klub Za starou Prahu
Jakub Bachtík
jakub.bachtik@gmail.com
728 066 181

Praguewatch
Martin Veselý
info@praguewatch.cz
721 951 245

Časté otázky a protiargumenty zastánců demolice a naše odpovědi na ně

1) Hodnota bouraného domu je sporná, různí odborníci se k němu vyjadřují různě.

Je pravda, že dům na rohu Opletalovy ulice a Václavského náměstí se nelíbí každému. Není ale pravda, že se na jeho kvalitě neshodnou ani nezávislí odborníci. Jediný posudek, který dům označuje za nehodnotný, je velmi zběžný a obecný text z pera Zdeňka Lukeše, který byl dodán Magistrátu investorem (těžko tedy může být označen za nezávislý) a dosud ani nebyl oficiálně zveřejněn. Naopak Národní památkový ústav, z jehož vyjádření by měl Magistrát vycházet, ve svém odborném stanovisku demolici domu jednoznačně vyloučil. A kvalitu domu hájí i nejvýznamnější český znalec moderní architektury **prof. Rostislav Švácha (AVU)**. Podle něj je dům unikátním a elegantním pokusem o spojení slavné české kubistické tradice s dobově oblíbeným novoklasickým proudem.

2) Bourat je nutné, aby se z Prahy nestal skanzen.

To je asi nejoblíbenější fráze politiků, úředníků a developerů – není ale moc jasné, co se jí přesně myslí, tedy jak souvisí obrana fungujících a zdravých historických domů s vytvářením skanzenu a demolice s rozvojem města. Především je ale třeba zdůraznit, že odpůrcům demolice nejde o odmítání výstavby a vznikání nové architektury v centru Prahy. Mají pouze za to, že nová architektura by neměla vyrůstat na místě kvalitních starých domů a že v Praze by se nemělo demolovat a stavět bez koncepce a bez veřejných diskusí a architektonických soutěží.

3) Dům můžeme obětovat, neboť jej nahradí nová stavba, která Prahu obohatí.

Tento argument zpochybňuje podstatu ochrany památek a památkové rezervace samu o sobě. Vždy se najdou experti, kteří hodnotu historického domu zpochybní a kvalitu navržené novostavby vychválí. Nejprve je nutné, aby se státní památková péče konsensuálně shodla na demolici historického domu a teprve poté je možné připustit projektování nové stavby. V současných případech se rozhodující jednání (Sbor expertů OPP Magistrátu) vedou právě opačně: již zpracovanou studií novostavby se poměruje hodnota starého domu.

4) Investor má právo dům zbourat, neboť jej zakoupil v dobré víře, že s ním bude moci zacházet po svém.

Pokud někdo koupí dům v památkové rezervaci v dobré víře, že jej bude moci zbourat (!), je buď velmi naivní, nebo velmi hloupý. Zacházení s nemovitostmi v rámci památkově chráněné lokality je už z principu omezováno různými pravidly, protože majitelé tu dostávají do rukou součást společného kulturního dědictví. Tuto rovinu při vší úctě k soukromému vlastnictví nelze pominout – v domě na Václavském náměstí tím spíš, že je to fungující zdravá stavba, která svému majiteli bez problému slouží.